

Zpráva o společném postupu proti nezákonnému nakládání s psychoaktivními látkami

Celostátní koordinovaná kontrolní akce **KORUND**, která probíhala od 7. května do 30. června 2026, reagovala na rostoucí nabídku nelegálních konopných produktů s obsahem (semi)syntetických kanabinoidů a na nelegální prodej kratomu. Tyto rizikové látky se čím dál častěji objevovaly v obchodech, prodejních automatech i na internetu, což vedlo k nárůstu intoxikací a přetížení zdravotního systému.

Hlavní cíle akce:

- Ochrana veřejného zdraví a omezení nelegální nabídky – zacílení na výrobky deklarované nebo nabízené jako květy technického konopí, předbalené jointy, hašiš, koncentráty, edibles, elektronické cigarety, jednorázové vapy, e-liquidy a produkty obsahující kratom mimo legální rámec.
- Nastavení mezirezortní spolupráce a součinnostních mechanismů při kontrolách.

Na kontrolách se podílely Policie ČR, Celní správa, krajské hygienické stanice, Státní zemědělská a potravinářská inspekce a Česká obchodní inspekce, za technické podpory Hasičského záchranného sboru. Živnostenské úřady nebyly do kontrolní akce zapojeny přímo, prováděly však další kontroly nezávisle na této akci a po celou dobu poskytovaly součinnost.

Tato závěrečná zpráva hodnotí dosažené výsledky a přináší systémová zjištění, přičemž se soustředí výhradně na nelegislativní opatření (organizační, technická, personální, analytická a koordinační).

Předložením této Zprávy se plní úkol uložený podle bodu II/3/c v usnesení vlády č. 266 ze dne 27. dubna 2026.

Přehled zapojených orgánů a jejich kompetencí při kontrolní akci KORUND

Od roku 2025 platí v České republice přísná legislativní regulace psychomodulačních látek (kratomu a jeho extraktů) a syntetických kanabinoidů (HHC, HHC-O, THCP a dalších). Nová pravidla striktně zakazují prodej těchto produktů nezletilým, koncový prodej prostřednictvím automatů a zavádějí povinnou registraci (licenci) pro všechny distributory a prodejce u Ministerstva zdravotnictví.

Klíčovým faktorem úspěšných kontrol je meziresortní spolupráce, která reaguje na strategii prodejců maskovat tyto látky pod nejrůznějšími etiketami. Výrobky jsou často deklarovány jako suvenýry, sběratelské předměty, potraviny nebo látky ke kouření. Vzhledem k tomu, že každá z těchto kategorií spadá pod jiný kontrolní orgán (odlišný dozor platí pro tabák, bylinné výrobky určené pro kouření, jiný pro potraviny a další pro zbytkové kategorie či tinktury), je společný postup státních institucí nezbytný.

Společné kontrolní týmy provedly intenzivní monitoring specializovaných prodejen, večerek, tržnic i míst, kde se tyto látky prodávaly v minulosti.

Níže je uvedeno jasné vymezení rolí a kompetencí jednotlivých zapojených orgánů:

1. Policie ČR a Národní protidrogová centrála (NPC)

Role: Hlavní koordinátor, metodický garant a výkonná složka celé operace.

Zaměření kontrolní činnosti: Všeobecná působnost k odhalování přestupků i trestných činů. Odhalování neoprávněné distribuce bez licencí, prodeje nezletilým, prodej zakázaných látek prostřednictvím. NPC zajišťuje analytickou klasifikaci složení produktů (např. konopné keksy, tinktury, extrakty).

2. Krajská hygienická stanice (KHS)

Role: Dozor výrobků určených ke kouření (s výjimkou výrobků obsahujících tabák), bez ohledu na to, zda jsou tak deklarovány.

Zaměření kontrolní činnosti: Bylinné výrobky určené ke kouření obsahující konopí, náplně do elektronických cigaret a elektronické cigarety obsahující kanabinoidy. Prověřoval se zákaz prodeje těchto výrobků.

3. Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI)

Role: Klíčový věcný dozor nad trhem s psychomodulačními látkami a potravinami.

Zaměření kontrolní činnosti: Povolení prodejce k nakládání s psychomodulační látkou, oznámení činnosti jako potravinářského podniku, údaj o šarži a další požadavky na označování potravin, složení výrobku včetně analytického ověření v laboratořích SZPI, dodržování povoleného dávkování na obalu, ověřování věku na prodejnách a zákaz venkovní reklamy, pokud jde o psychomodulační látky. Působnost nastává vždy, pokud má produkt formu potravin (např. gumídci, sušenky, nápoje s kratomem).

Přítomnost platné licence prodejce, registrace šarží, správnost složení, dodržování povoleného dávkování na obalu, ověřování věku na prodejnách a zákaz venkovní reklamy, pokud jde o psychomodulační látky. Působnost nastává vždy, pokud má produkt formu potravin (např. gumídci, sušenky, nápoje s kratomem).

4. Česká obchodní inspekce (ČOI)

Role: Dozor nad ostatním nepotravinářským sortimentem a ochrana spotřebitele.

Zaměření kontrolní činnosti: Produkty neoprávněně maskované jako „sběratelské předměty“, suvenýry či nespecifikované dekorační prášky. Kontroloval se klamavý prodej a chybějící povinné informace pro spotřebitele.

Česká obchodní inspekce tak z velké části kontrolovala výrobky, které nebylo možné namísto zařadit do kategorií náležejících do věcné působnosti SZPI, KHS nebo jiného orgánu dozoru nad trhem. Jednalo se primárně o kontrolu nepotravinářských výrobků, resp. výrobků kdy z jejich značení nebo způsobu prodeje nebylo možné dovodit, o jaké výrobky se jedná, a jaký je jejich účel použití. Pro doplnění je potřeba uvést, že v řadě případů, kdy došlo k rozbalení výrobků, bylo možné tyto výrobky kategorizovat a podřadit do působnosti některého z orgánů dozoru nad trhem (zejména SZPI a KHS), a to v řadě případů navzdory jejich označení a výrobcem uvedenému účelu použití, které byly v přímém rozporu se skutečným charakterem výrobku a předvídatelným způsobem jeho použití.

5. Celní správa ČR

Role: Ochrana vnějšího i vnitřního trhu a kontrola přeshraničního pohybu zboží.

Zaměření kontrolní činnosti: Nelegální dovozy a vývozy kratomu a kanabinoidů ze zahraničí bez dovozního povolení, obcházení celních a daňových předpisů, přítomnost padělků na trhu. Zásadní součástí byla kontrola značení tabákovými nálepkami (kolky) u produktů určených ke kouření a vapování (e-liquidy, jednorázové e-cigarety s HHC/THCP, zahřívané bylinné směsi), u kterých docházelo k únikům na spotřební dani.

6. Živnostenské úřady (ŽÚ)

Role: Dozor nad živnostenskými předpisy (zejména zda po získání povolení k nakládání s psychomodulačními látkami podle § 33b zákona o návykových látkách podnikatel oznámil předem obecnímu živnostenskému úřadu zahájení či ukončení provozování živnosti v provozovně dle živnostenského zákona), dále dozor nad dodržováním povinností dle § 16a a § 16b zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (zákaz prodeje psychomodulačních látek), případně postup dle § 58 odst. 3 živnostenského zákona, kdy obecní živnostenský úřad může živnostenské oprávnění zrušit nebo v odpovídajícím rozsahu provozování živnosti pozastavit, jestliže podnikatel závažným způsobem porušil nebo porušuje podmínky stanovené zvláštními právními předpisy.

Zaměření kontrolní činnosti: Ačkoliv obecní živnostenské úřady nebyly do kontrolní akce KORUND přímo zapojeny, po celou dobu poskytovaly všestrannou součinnost a nezávisle na této kontrolní akci prováděly vlastní kontroly dle podnětů. V rámci kontroly se zejména zaměřovaly na to, zda subjekty neporušují podmínky provozování živnosti opakovaně a zda vůbec disponují odpovídajícím oprávněním.

Vyhodnocení kontrolní akce KORUND

Kontrolní akce byla rozdělena do několika na sebe navazujících fází. V přípravné fázi došlo k ověření cílů akce, nastavení koordinace i reportingu a rozdělení agendy do čtyř oblastí: fyzické kontroly, online prostředí, intoxikace a chemicko-toxikologické vyhodnocení. Následná operační fáze přinesla rozsáhlé kontroly v distribuční i spotřebitelské síti. V závěrečné vyhodnocovací fázi se pak sjednotily výsledky kontrol, laboratorní nálezy a poznatky o systémových nedostatcích.

Vyhodnocení dosažení stanovených cílů:

Naplnění cíle ochrany veřejného zdraví a snížení dostupnosti rizikových produktů

Cíl zaměřený na ochranu veřejného zdraví a omezení dostupnosti nelegálních výrobků byl naplněn. Kontrolní činnost byla zacílena na výrobky deklarované nebo nabízené jako květy technického konopí, předbalené jointy, hašiš, koncentráty, edibles, elektronické cigarety, jednorázové vapy, e-liquidy a produkty obsahující kratom mimo legální rámec. Výsledky prokázaly vysokou míru porušování právních předpisů a zároveň potvrdily, že část trhu využívá účelová či maskovací sdělení na obalech a v marketingové prezentaci.

Významným praktickým výsledkem bylo zajištění nebo stažení z trhu rozsáhlého množství výrobků a přerušení části výrobních a distribučních kanálů, včetně online nabídky a prodejních automatů. Akce tak bezprostředně snížila dostupnost části rizikových produktů pro spotřebitele, včetně nezletilých osob.

Naplnění cíle identifikace systémových a provozních nedostatků

Akce potvrdila, že výkon kontrolních, dozorových a represivních kompetencí naráží na společné nedostatky napříč orgány veřejné správy. Nejvýznamnějšími limity byly nedostatečné kapacity pro rychlou terénní detekci, omezené forenzní a laboratorní kapacity, nerovnoměrná technická vybavenost, personální poddimenzování některých dozorových orgánů a absence jednotné bezpečné datové platformy pro sdílení laboratorních výsledků, fotodokumentace, informací o rizikových výrobcích a údajů o intoxikacích.

Zjištění zároveň ukázala, že rychlost vývoje trhu s novými psychoaktivními látkami vyžaduje trvalou mezíresortní koordinaci, průběžné analytické vyhodnocování trhu a metodicky sjednocený postup při předávání poznatků mezi Policií ČR, SZPI, KHS, ČOI, Celní správou ČR, HZS ČR, Ministerstvem zdravotnictví a živnostenskými úřady

Naplnění cíle v online prostředí

Online část akce byla zaměřena na webová rozhraní elektronických obchodů nabízejících produkty s obsahem syntetických či semisyntetických kanabinoidů a kratom mimo legální rámec. Provedena byla identifikace zájmových domén, dokumentace digitálních stop, OSINT šetření a právní vyhodnocení pro účely dalšího postupu. Výsledkem byla identifikace 169 internetových domén a zablokování 25 internetových obchodů, u nichž jsou vedena navazující řízení.

Návrhy opatření nelegislativní povahy

Níže uvádíme zásadní závěry, které jsou společným výsledkem hodnocení všech zúčastněných institucí, a na ně navazující návrhy budoucích opatření. Tyto body představují náš společný strategický rámec pro řešení zjištěných systémových deficitů a zlepšení koordinace mezi jednotlivými segmenty.

Posílení terénní detekce a bezpečnosti zasahujících osob

- Pořídit 22 přenosných analyzátorů NIRLAB pro Policii ČR, včetně vybavení krajských ředitelství, Národní protidrogové centrály a Kriminalistického ústavu; prioritně posílit kraje s nejvyšší zátěží kontrolní činností a výskytem nabídky.
- Dovybavit specializované chemické laboratoře HZS ČR technologií vhodnou pro identifikaci nových psychoaktivních látek a udržet jejich podpůrnou roli pro ostatní složky.
- Doplnit ochranné prostředky pro vstupy do rizikových prostor, zejména ochranné obleky, respirátory FFP3, masky, filtry, rukavice a filtračně-ventilační jednotky.
- Alokovat dostatečné finanční prostředky pro modernizaci mobilních a technických pracovních prostředků v terénu pro krajské hygienické stanice,

Posílení laboratorních a forenzních kapacit

- Modernizovat devět forenzních pracovišť Policie ČR, sjednotit jejich technologickou úroveň a zajistit dostatek analytických standardů pro nové psychoaktivní látky.
- Rozšířit kapacity laboratorních rozborů u dozorových orgánů, zejména SZPI a KHS, včetně financování externích analýz, kontrolních nákupů a ekologické likvidace odebraných vzorků.
- Vytvořit přehled dostupných laboratorních pracovišť včetně jejich odborného zaměření, kapacit a kontaktních bodů pro rychlé zadávání rozborů.

Posílení personálních kapacit a metodické podpory

- Vytvořit 42 nových systemizovaných služebních míst na krajských hygienických stanicích pro výkon mimořádných kontrol a navazujících správních řízení.
- Posílit kapacity ČOI o 9 systemizovaných služebních míst.
- Posílit Inspektorát omamných a psychotropních látek MZd o právníka specializovaného na výrobovou legislativu a odborníka s chemickým vzděláním.
- Zavést pravidelné společné vzdělávání kontrolních týmů, laboratorních pracovníků a kontaktních osob všech zapojených institucí.

Sdílení informací, data a koordinace

- Vybudovat jednotnou bezpečnou datovou platformu pro sdílení laboratorních výsledků, fotodokumentace, informací o rizikových výrobcích, údajů o intoxikacích a procesních výstupech.
- Zřídit společnou databázi výrobků obsahujících zakázané nebo rizikové psychoaktivní látky, včetně fotografií balení, výsledků rozborů a vazby na konkrétní případy intoxikací.
- Udržet meziresortní koordinační skupinu pro nové psychoaktivní látky jako stálý pracovní formát s pravidelným reportingem a schopností rychlé reakce.

Online prostředí

- Zpracovat a průběžně aktualizovat metodiku dokumentace digitálních stop, OSINT šetření a předávání poznatků příslušným správním orgánům nebo útvarům Policie ČR.
- Pokračovat v monitoringu webových rozhraní elektronických obchodů a vyhodnocovat změny rozsahu a skladby online nabídky před a po realizovaných opatřeních.
- Nastavit rychlý postup pro zamezení dostupnosti prokazatelně rizikových nabídek, včetně komunikace s registrátory domén a poskytovateli webhostingu.

Statistika a konkrétní data z kontrolní akce

V průběhu operace bylo zkontrolováno celkem 985 provozoven a distribučních míst, včetně kamenných prodejen, internetových obchodů, prodejních automatů a subjektů zapojených do výroby a distribuce.

Pochybení bylo zjištěno u 618 provozoven, což představuje přibližně 63 % všech kontrolovaných subjektů.

U 51 kontrolovaných distributorů byla pochybení zjištěna ve 45 případech; z 11 kontrol výrobců bylo protiprávní jednání zjištěno u 10 subjektů.

Ukazatel	Výsledek
Kontrolované provozovny a distribuční místa	985
Provozovny/subjekty se zjištěným pochybením	618 (cca 63 %)
Kontrolovaní distributoři / zjištěná pochybení	51 / 45
Kontrolovaní výrobci / zjištěná pochybení	11 / 10
Celkem zadokumentovaná protiprávní jednání	891
Skutky vykazující znaky podezření z trestné činnosti	373
Další delikty v působnosti dozorových orgánů	518
Identifikované internetové domény nabídkou produktů spojených s intoxikacemi	169
Zablokované internetové obchody	25
Odstraněná nabídka z prodejních automatů	96

Celková bilance zajištěných věcí zahrnovala zejména 496 820 kusů produktů, především květů technického konopí, předbalených jointů, vaporizérů a potravin. Dále bylo zajištěno 2 950 kg hašiše a 1 274 kg kratomu. U dalších 17 656 produktů bylo nařízeno stažení z trhu a likvidace. U výrobců bylo zajištěno 11 682 kg sušiny nízkopotentního konopí, 22,6 kg syntetických kanabinoidů, 12 500 litrů a 4 225 kg chemických látek.

Forenzní laboratoře do ukončení akce zkoumaly celkem 3 168 vzorků. V 2 752 vzorcích, tedy téměř v 87 %, byla prokázána přítomnost semisyntetických nebo syntetických kanabinoidů. Mezi nejčastěji zjištěné látky patřily MDMB-PINACA, 9-OH-HHC, EDMB-4en-PINACA, MADB-4en-PINACA a ADB-PINACA. Z hlediska typů produktů byly nejčastěji zkoumány: rostlinný materiál ve formě květů technického konopí, předbalené jointy, jednorázové vapy a edibles.

Laboratoř SZPI a laboratoř VŠCHT určená jako úřední pro účely SZPI analyzují 173 vzorků odebraných v rámci této akce, z nichž ke dni předložení této zprávy bylo vyhodnoceno 85 vzorků, z nichž 48 bylo nevyhovujících. Dosud byly zjištěny tyto omamné či zařazené psychoaktivní látky: HHC, THCB, 10-OH-HHC, MDMB-INACA, MDMB-PINACA, Δ 8-THC a Δ 9-THC.

Závěr

Operace KORUND jednoznačně potvrdila, že trh s alternativními kanabinoidy a dalšími psychoaktivními produkty představuje dynamicky se vyvíjející a závažné riziko pro veřejné zdraví. Vysoký podíl odhalených pochybení, rozsah protiprávního jednání, objem zajištěného zboží i laboratorní nálezy semisyntetických a syntetických látek jasně dokazují, že jednorázové kontrolní akce nemohou přinést dlouhodobé systémové řešení. Současný stav odráží limity stávající legislativy, která vznikla bez robustního regulačního rámce a dostatečného zohlednění rizik či negativních dopadů. Stěžejní pro nápravu proto zůstávají především v systémových legislativních změnách. Konkrétní návrhy legislativních opatření jsou obsaženy v samostatném materiálu.

Akce zároveň v praxi prokázala vysokou funkčnost meziresortní spolupráce, je-li opřena o jasnou koordinaci, sdílení informací a odborné kapacity. Další kroky by měly směřovat ke stabilizaci těchto mechanismů, posílení technického i personálního zázemí a vytvoření trvalého systému pro včasnou detekci rizikových výrobků v kamenných prodejnách i v online prostředí.

Výsledky operace by měly posloužit jako zásadní podklad pro následné rozhodnutí vlády o posílení kapacit Policie ČR, HZS ČR, SZPI, ČOI, KHS, Ministerstva zdravotnictví a dalších zapojených orgánů. Realizace navržených opatření zásadně zvýší akceschopnost státu při výskytu nových psychoaktivních látek, omezí dostupnost nebezpečných produktů a účinně posílí ochranu veřejného zdraví v České republice.